

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și
 strălănită:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.

Mulțumite publice și Loc
 deschis costă sirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

ROMÂNUL

Problema Dardanelelor.

Importanța operațiunilor împotriva Dardanelelor.

Arad, 6 Martie.

Pe cât rezultă din ultimele telegrame acțiunea împotriva Dardanelelor a ajuns la o deosebită intensitate. Pe ziua de ieri agențiile turco-germane sunt unite în această privință, iar știrile din sursă engleză și greacă confirmă că câteva cuirasate engleze și franceze au pătruns în strâmtoare și au bombardat forturile interioare, după ce forturile dela intrare au fost reduse la tăcere. Ele fac ca pentru moment teatrul sudic al războiului să capete o deosebită însemnătate căci poate determina într-o largă măsură cursul operațiunilor pe celelalte teatre.

Din punct de vedere militar problema apărării Dardanelelor e dintre cele teoreticești rezolvită. Actualul război a dovedit până acum că în lupta dintre proiectil și cuirasă, proiectilul a ieșit învingător. Cetățile belgiene, cari erau cele mai moderne întărituri europene, nu au putut rezista tunurilor de 42 cm., încât pe viitor apărarea cetăților nu mai poate fi asigurată decât de garnizoanele mobile și de fortificațiile înaintate, ușoare, căci nici un fort nu mai rezistă prin forța cuirasei sale enormei puteri de pătrundere a proiectilelor explosibile actuale.

Fortificațiile Dardanelelor sunt de tip vechiu; în schimb sunt admirabil favorizate de natură. Dar și cuirasatele flotei aliate care le bombardează au tunuri de 385 mm., cu 3 cm. și jumătate mai mici decât catastrofele mortiere ale armatei germane. Unele cui-

rasate au patru, altele au opt asemenea tunuri; efectul lor nu se poate face așteptat prea multă vreme: Liège, Anvers, Maubeuge, sunt exemple concludente. Forturile pot fi reduse la tăcere.

Rămân barajele de torpile și de mine. Pentru o flotă hotărâtă să facă sacrificii, aceste obstacole nu sunt de netrecut. Ar rămânea doar barajele Dardanelelor prin înecarea câtorva mari vase grele dealatul canalului, dar acest mijloc, pe care l-au întrebuințat și Japonezii în fața Port-Arturului, nu este cu totul eficace fiindcă vasele au putut fi aruncate în aer și canalul iarăși deschis.

Deci, din punct de vedere militar, problema Dardanelelor nu este pentru o escadră de puterea celei anglo-franceze, de nereșolvit.

Interesele cari au determinat acțiunea în Dardanelele sunt destul de limpezi. Rusia nu putea rămânea fără contact cu aliații săi din Apus. Cu toate uzinele sale de arme, pierderile în armament sunt pentru ea mai mari decât capacitatea de producție a acestor uzine. Deschizându-i-se calea strâmtoarelor, Rusia își poate complecta armamentul prin ajutorul aliaților din Apus, sau chiar din alte surse. În același timp Rusia are cantități mari de cereale cari nu au putut fi exportate; Anglia are nevoie de proviziuni, pe cari, cu oricâte sacrificii, le poate obține mai lesne din Rusia, decât din state neutrale. Precum spun telegramele engleze, cu toată blocada ger-

mană, vapoarele ies și intră încă în porturile Angliei. În cazul când se forțează Dardanelele vor putea veni în aceste porturi nave cu grâu rusesc, precum vor și putea pleca altele cu arme pentru Ruși.

Forțarea Dardanelelor ar...influența apoi foarte mult o campanie împotriva Serbiei,... și totodată ar face situația Turciei cât se poate de dificilă.

Importanța actualelor operațiuni împotriva Dardanelelor poate deveni, din anumite puncte de vedere, decisivă.

Opintirile dlui Neugeboren.

Arad, 6 Martie.

Un ultim răvaș ne trimite d. Neugeboren prin „S. D. Tagblatt” dela 26 Febr. în care spune:

„Sunt în situație a prezenta, oricând mi s'ar cere, câte un articol scris de mine în „S. D. Tagblatt” și în „Pester Li.”, în care am luat poziție hotărâtă contra faptului că atentatul dela Dobritin, chiar și în cazul dacă el ar fi fost săvârșit de Români, să fie pus în sarcina Românilor ca totalitate, — ceeace, după cum s'a adevărit ulterior, de fapt așa s'a și întâmplat, — și să fie exploatat politiceste împotriva lor. „Românul” poftască și aducă contraprobe!”

Iar mai încolo, d. Neugeboren, susține, că e neadevărată afirmarea noastră că a fost silit să rectifice cele scrise despre irendentismul nostru și, că este datoră „Românul”-ui să destăinuiească informațiile în această direcție.

Las, că până ce d. Neugeboren nu ne poate prezenta certificatul de botez al lui Cătăraș-Kataroff, că ar fi de viață neaoșă românească, protestăm energic în contra afirmațiunei d-sale că s'ar fi adevărit, că atentatul a fost săvârșit de Români. Dar și în cazul acesta chiar articolul

Inchin și eu!

Mărirea voastră e cuvântul
 A noastră-i fapta și tăria
 Durerea-i zestrea noastră 'ntreagă
 Și-a voastră-i toată bucuria.

Și glasul vost' răsună-n lume
 Triumfător. Al nostru geme
 Și glas de psalmi e plânsul nostru,
 Al vost, de ură și blesteme.

Noi am luptat o viață-'ntreagă
 Pentru viață și pământ
 Și azi când patria ne chiamă
 Nu-i cerem loc nici de mormânt!

Și-n sufletu-vă bat fiorii
 Zilelor mari, zilelor bune!
 Noi? val, ne-așteaptă viitorul
 Poate cu plâns de-ngropăciune!

Mi-e cupa de venin în mână
 — Mi-ai dat-o voi — dar ea mi-e dragă
 Ș'o prind cu patimă păgână!
 Vreau s'o golesc astăzi — întreagă.

În cinstea cui? Furtună vino
 Și să-mi înstruni azi tu chitara!
 Căci vreau să cânt s'audă lumea
 Să cânt cu-ai mei....: trăiască țara!...

O. HULEA.

Inmormântare.

De Al. Ciura.

„Eram postat pe o creastă de munte și vântul ne suera pe la urechi, isbindu-ne în față fulgi de zăpadă. Nu mai puteam desluși nimic, căci cristalii de gheață, ce fluturau în văzduh, ne luau vederea, jucând în toate culorile curcubeului.

N'aveam altă încredințare, decât să facem slujba de cercetași, comunicând apoi camarazilor din vale, dacă am simțit dușmani pe aproape.

Nu văzuserăm nimic și peste un ceas aveam să ne înapoiem. Jur de jūr văile sclipeau, în jocul soarelui cu cristalii de gheață, ca niște uriașe pânze de argint, dar nu deslușeam nicăiri urmă de dușman.

Și frigul ne pătrundea până la măduă.
 — Să aprindem niște vreascuri — zise unul.
 — Nu e voie, răspunse plutonierul... inamicul ar putea să observe fumul, cu ușurință!

Unul din soldați ridică din umeri.

— Apoi dacă mai zăbovim numai o jumătate de ceas în frigul ăsta, să știți, că aci înghețăm cu toții.

Doi din ei se ghemuiră după o piatră cât un stat de om, adunară vreascuri în pripă și în curând vreascurile înghețate începură a trosni sub cele dintâi limbi de flăcări. Ne adunarăm și noi în preajma focului, întinzându-ne palmele învințite de frig.

— Ce bine era!

Ne gădila așa, dela creștet până în vârful degetelor dela mâni și dela picioare, ca o mângâiere... Ne apropiam tot mai mult de flăcările prietenoase, ne vâram degetele în ele, și abia târziu simțiam că arsura ne supără...

Când să ne aprindem țigările și să ne destindem, cum se cade, oasele trudite, deslușim un șuerat bine-cunoscut, spintecând văzduhul de-a-supra capetelor noastre. Urmă al doilea și al treilea, apoi se porni o muzică întreagă de șuerături.

Muscalii ne simțiseră.

În o clipă călcarăm focul în picioare și-l înecarăm sub zăpadă.

Șueratul gloanțelor slăbi o vreme, dar tot se auzia, în restimpuri. Ne apropiarăm târâș de creasta muntelui, să vedem, de unde venia acest plocon neașteptat.

d-sale scris mai înainte de a fi avut cele mai slabe indicii pentru proveniența atentatului, prin chiar „binevoitoarea” luare de poziție hotărâtă în *favorul nostru seamănă* mai mult a bănuire decât o... hotărâtă apărare, pentru care noi nu-l rugaserăm pe d. Neugeboren să ne fie avocat.

Noi am și pășit atunci energic, acum un an, în coloanele „Românul”-ui împotriva tenorului acelui articol, după ce și contele *Ștefan Tisza* în plin parlamentul ungar ne luase în apărare cinstea noastră politică, pe care și mărunții sreibmoritzzi dela numeroase fițuice încercaseră să ne-o murdărească. D. Neugeboren a tăcut atunci, căci pe aceea vreme nu era — cenzură ci ne putea sta deschisă calea proceselor de presă. Astăzi, însă, lucrurile merg sumar.

Astăzi, chestiile politice se tratează altfel

și de geaba ne poartă d. Neugeboren să aducem contraprobe, căci cea mai bună probă ar fi să reproducă d-sa încă odată în întregime articolul în chestiune în coloanele ziarului „S. T. D.”, în nemțește, căci numai așa ar produce cu el efectul, pe care l-a avut și articolul d-sale despre „iredenta română”.

Dar, probabil, că prin aceasta din nou s'ar pricinui neplăceri redacției ziarului d-sale. Această nu vrem și de aceea nu putem „destăinui” nici informațiile noastre, oricât ar dori aceasta d. Neugeboren. Nu e vremea să lungim o polemică care nu ne poate schimba convingerile noastre, și cari sunt: mai bine zece dușmani pe față, decât un „apărător hotărât”, — cu gând ascuns!”

Iată și ultimul nostru cuvânt.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Macoviște, comitatul Caraș-Severin pe câmpul de luptă.

Comuna noastră Macoviște are vre-o 140 fumuri, cu 650 locuitori.

Pavel Roman, are 1 copil, (decorat cu medalia de argint)
Lazăr Roman, 1 copil
Mihai Radoslau, 1 copil
Iosif Rotariu, june
George Murgu, 1 copil
Iosif Cuvinu, 1 copil
Iosif Cuvinu, 2 copii
George Daia, 1 copil
Iosif Laticu, caporal, căs.
10 Iosif Cuvinu, 1 copil
Nicolae Secășan
Ioan Stoiadin, 1 copil
Iacob Stoiadin, june
Iosif Stoiadin, căs.
Lazar Zărcula, stegar, necăs., (decorat)
George Stingu, june
Iacob Crețu, june
Iacob Cuvinu, 1 copil
Pavel Cuvinu, căs.
20 Iancu Cuvinu, june
Iosif Cuvinu, june
Vasile Saviciu, 1 copil
George Saviciu, 2 copii
David Imbri, 1 copil
Petru Zărcula, căs.
Ștefan Neamțu, june

Iosif Neamțu, căs.
Igneia Sima, june
Nichita Roman
30 Petru Olariu, june
Simeon Olariu, 2 copii
Nicolae Preda, căs.
Vasile Mloc, 1 copil
Pavel Crețu, 1 copil
Vasile Lapadat căs.
Nicolae Crețu, 2 copii
Iacob Novac, 2 copii
George Novac, căs.
George Rotariu, căs.
40 David Lațu, căs.
Vasile Ocnariu, june, caporal
Nicolae Ocnariu, căs.
Ioan Crețu, căs.
Nicolae Ocnariu, fruntaș, 1 copil
Mihai Copie, inv., 1 copil
Costa Roman, 2 copii
Igneia Cuvinu, 1 copil
Dumitru Nistor, 1 copil
Arsenie Bribete, 2 copii
50 Ioan Neamțu, 1 copil
Vucmir Cuvinu, 2 copii
Nicolae Rotariu, 1 copil
Pavel Vela, căs.
Vasile Roman, 1 copil
Iosif Roman, 1 copil

Iosif Roman, 2 copii
Iosif Rotariu, 1 copil
Nicolae Rotariu, 1 copil
Pavel Ivan, sergent, 2 copii
60 Iacob Ivan, fruntaș, 1 copil
Iosif Cuvin, 1 copil
Ion Radomir, 1 copil
Arsene Radomir, 2 copii
Nicolae Nemoian, 1 copil
Iosif Radomir, 1 copil
Vasile Neamțu, 2 copii
Simeon Cirida, 1 copil
Iosif Roman, sergent
Ion Rotariu, caporal, 2 copii
70 Nicolae Rusovan, 1 copil
Silviu Brinzei, june
Iacob Crețu, căs.
Lazăr Crețu, 2 copii
Vasile Suru, 1 copil
Dumitru Crețu, 1 copil
Ion Sima, 1 copil
Nicolae Neamțu, necăs.
Ilia Bercea, 2 copii
George Ivan, 1 copil
80 Gligore Crețu, 2 copii
Ianaș Sima, 2 copii
Vasile Stupariu, s.-locot., căs.
George Radomir, căs.
Nicolae Lotcu
Iosif Cuvinu
Ștefan Lațu
Iosif Sima
Traian Cuvinu
Iosif Sima
90 Ion Sima
Iosif Cuvinu
Mihai Cuvinu
Tudor Radomir
Vasile Bribete

Comunicat prin: Pavel Ivan, sergent.

Poezia momentului.

— Aprecierea poeziilor lui Ovidiu Hulea. —

Un bun prieten al nostru din București ne trimite articolul de mai la vale apărut în marele ziar bucureștean „Viitorul” de pe la mijlocul lui Ianuarie, sub titlul „Poezia momentului”:

„Acuma, când toate sufletele sunt acordate în unisonul unei singure coarde: cea patriotică, este firesc să avem și în literatura noastră o accentuare a poeziei patriotice, adică a celui gen despre care s'a zis că rare-ori poate să se ridice până la înălțimea unei mari arte. Totuș,

Nu era nimeni... văile sculpeau ca niște uriașe giulgiuri de argint... brazii fremetau încet-încet din cetinile lor pline de pomorocă.

Și gloanțele șuerau într-una deasupra capetelor noastre, ca trimise de dușmani nevăzuți.

Unul din noi, cum se cățărăse pe vârful stâncii, scoțându-și capul de-asupra abisului, se ridică deodată în genunchi, scoase un țipet înfundat și se prăvăli apoi pe spate...

Alergăm la el... Prea târziu! Era cald încă, și sângele îi țîșnea din frunte, înroșind zăpada...

Șuerul gloanțelor era tot mai întesit și noi — eram abia două patruze — o pornirăm pe coasta muntelui, să dăm de știre camarazilor, că dușmanul e pe aici, pe aproape.

Ajunși în vale, sorbirăm în pripă o ceașcă de cafea cu apă, și cum era fierbinte, ne pătrunse prin tot trupul, ca un fior de foc... Ni-se făcea roșu înaintea ochilor și când furăm înlocuiți, ne întinserăm buimăciți pe rogojini, după o zdroabă continuă de două zile... Cât am dormit? Stiu eu? Când m'am pomenit era ziua mare. S'auziau pușcături tot mai dese dinspre munți.

Atunci mi-am adus aminte de bietul tovarăș, ce a rămas acolo, în mormântul zăpezii eterne.

— Să mergem, fraților, și să-l aducem aici în vale. Ne-a fost frate bun și nu-l putem lăsa acolo, să-l sfășie vulturii și fiarele... Să-i facem

măcar o groapă și să-i punem la cap o cruce din crengi de brad.

Doi am plecat spre vârful muntelui, iar alți doi au căutat un loc potrivit, unde i-au săpat mormântul.

Dar n'a fost chip să răsbim atunci până la el! Dușmanul năvălea de pretutindeni și ne-am rășboit două săptămâni până să-l asvârlim dincolo de munte.

Atunci ne-am odihnit câteva zile; ne-am adunat morții și i-am îngropat creștinește.

Și iarăș mi-am adus aminte de bietul tovarăș din vârful muntelui și am plecat să-i dăm de urmă.

După un drum de jumătate de zi, am dat de rămășițele focului nostru și aflară în curând și pe bietul nostru frate.

Zăcea în zăpadă întins pe spate, părea că doarme. L-am ridicat binișor pe niște rami de brazi, să nu se sfarme, căci era înghețat os.

În vale i-am făcut un sicriu de scânduri, i-am luat portmoneul cu banii și cu scrisorile, să le trimitem nevestei.

N'aveam nici popă, nici biserică nu era pe aproape, să-i tragem măcar clopotele!

Departa s'auziau bubuituri de tun, ca un mureget de furtună. Erau clopotele ce-l geleau pe tovarășul nostru. L-am așezat în groapă, l-am astupat cu bulgări înghețați, și deasupra mo-

vilei am pus o cruce de brad, pe care am scris, cu un baionet roșit în foc:

Aici odihnește viteazul
NICOLAE TUDOR
mort pentru patrie.

Slujbă nu știam să facem; am rostit un Tatăl nostru, și unul din noi a cântat „Cu sufletele dreptilor”...

Bietul Tudor!

Trecuse prin atâtea primeidii și înfruntase de atâtea-ori moartea, încât nu ne venea să credem, că e mort. În încăierări el era printre cei dintâi. Și când ne închegam șirele, după bătaie, el zimbăia, cu chipul pe ceafă: „Moartea e așa, mai mult o sperietoare pentru oamenii fricoși și pentru babe... Ți-e frică de ea? Atunci te înșfacă și te strivește, când ți-e lumea mai dragă. O privești deadreptul în față? Atunci își trage pe seamă, te lasă binișor la o parte și își vede de alții, mai fricoși și mai nemernici... Eu nu mă tem, că voi muri în bătaie... nu mi-e frică de moarte... așa poate de m'a oblici odată, pe la spate, mișelește”...

Așa a și fost.

Și, vezi, domnule, mi-a fost prieten de cruce bietul Nicolae și n'am putut să vărs o lacrimă, când l-am îngropat.

unele din poeziile recente au dovedit că atunci când patriotismul e sincer și când timpurile îl ascult, se pot produce adevărate creațiuni impecabile de artă. Relevăm aici în senzul acestor vederi, o poezie publicată în „Românul” din Arad.

Ea porată titlul „1915”. E semnată cu un nume încă nu prea cunoscut O. Hulea. Dar e atâtă vigoare, atâtă forță, atâtă simțire concentrată în mica poezie din ziarul românesc, încât putem spune că este una din cele mai puternice și mai reprezentative. Iată câteva strofe, date în exemplificare:

Și se zbătea mușcându-și trupul viu
Pământul un nebul scârbit de viață
Și-n inima-i ca-ntr'un enorm sicriu
Cădeau cei morți în purpură de ghiță”.

„Nespuse oști cădeau străfulgerate
De-al morții palos nesătul de sânge...
Intunecat pe tron din zări curate
Stă Timpul Crai încărunit și plânge”.

Și mai departe:

A cui va fi cântarea biruinței
În lupta groaznic de păgână?
Că nu-l încapă lumea nefiltei
Pe câți îl cere umeda țărăni”

Din Ardeal ne vine astfel ecoul unei poezii simțite și sincere!

Aprecierea de mai sus ne dispensează, credem, de orice comentariu pentru entuziasmul nostru poet. În nrul de azi al ziarului nostru iarăși o foarte frumoasă poezie a distinsului și mult pretutitului nostru colaborator, căruia îi urăm mult noroc și viață lungă.

Scrisori din Bulgaria.

Nou atentat în Bulgaria: 3 Sârbi atacă arsenalul armatei. — Cine sunt atentatorii dela Casino? — Manevrele bulgare de primăvară. — Toți ofițerii de rezervă concentrați.

Sofia, 3 Martie.

În 18 Februarie seara s'a încercat un nou atentat mișcând împotriva arsenalului armatei și a pulberăriei. Pream v'am comunicat la timp, un alt atentat la fel a fost încercat și săptămâna trecută.

Arsenalul și pulberăria sunt legate cu un mic tren de gara principală, vagonetele transportând direct materialele necesare la arsenal, linia trece și peste un pod. Joi seara patrulele de serviciu au surprins pe 3 inși, cari voiau să depue bombe pe șine așa că vagonetele, trecând peste ele, să provoace o explozie și să aprindă materialele. De aci focul s'ar fi comunicat, se înțelege, la arsenal și pulberărie. S'a constatat că acești trei inși sunt sub-ofițeri sârbi travestiți în țigani. Câteși

Era așa de liniștit la față, încât părea că doarme. Nu păstra nici măcar umbră de suferințele ce a îndurat, nici nu se părea îndurerat pentru soarta celor ce rămăneau în urma lui fără nici un sprijin.

Era liniștit, aproape mândru, ca un om, ce și-a făcut datoria până în sfârșit.

Și de câte-ori mă gândesc la chipul lui încremenit între cele patru scânduri ale sicriului, pare că-l aud grăindu-mi:

— Nu mă plânge pe mine, prietene, ci plângeți-vă pe voi! Azi moartea e un bun mai prețios decât viața. Moartea e odihnă; somnul binefăcător, — după un sbucium de suferințe supraomenești. Iar viața e un lanț de năcazuri; o frunză asvârlită în noroiul drumului, călcată de copitele calilor... Eu am trecut peste pragul morții; voi aveți să mai îndurați multe nenorociri, până îl veți atinge!

Și bietul meu prieten are dreptate, căci de câte-ori îmi vin în minte vorbele lui, îmi dau seamă de tot ce am îndurat; îmi dau seama cât poate să sufere și să îndure un om — și tot nu moare!

trei au fost arestați și conduși la comenduire. Faptul a provocat mare senzație.

În privința atentatului dela Casino se vorbește din ce în ce mai mult că ar fi tot operă sârbească. S'au arestat vre-o 380 persoane toate nevinovate. Aseară cineva mi-a spus că s'ar fi arestat un tânăr care se crede a fi făcut parte din complot și că speră că prin trăsul se va descoperi tot. S'au remarcat că în seara atentatului ministru sârb dăduse un dîneț la care erau invitați mulți din diplomați și se deduce că ar fi fost făcut cu scop de a-i feri de vre-o eventuală nenorocire. Ziarul „Kambana” apărut acum, spune în privința atentatului, că persoane apropiate de guvernanti relatează cu siguranță că atentatul dela Casino e opera unor persoane stupide și anormale, cari sunt toate arestate și predate autorităților competente, dar că în interesul instrucției, trebuie pentru moment să se păstreze încă secretul asupra crimei. Guvernul se gândește asemenea serios la reorganizarea poliției, se spune că inspector al siguranței se va numi o persoană cu lungă practică, angajându-se totodată și câșt-va străini ca instructori în această branșă.

Două persoane sosite la Taribrod din Niș au relatat că la 5 a fost în Niș o mare turburare. Știrile din Belgrad erau foarte neliniștitoare. Vrăjmașul deschisese un foc puternic de artilerie asupra cetății și orașului. Pe străde în Niș începuse să se adune grupe de oameni care voiau să știe cu orice preț ceea ce se petrece în capitala lor. Dar nici miniștri nici ofițerii nu satisfăceau dorința lor. Tot felul de versiuni se răspândeau, aglomerația și neliniștea devenea din ce în ce mai mare, așa că a fost nevoie de amestecul poliției care a făcut sute de arestări. Pasici era foarte turburat nerăspunzând la salutări și părănd foarte enervat de întrebări. Acuma s'a constatat că în aceeași zi au avut loc împușcături violente asupra Belgradului și spre Orșova. Așa că acum Sârbii nu se mai uită cu atâta ușurință ca mai înainte la aceste atacuri, dâșii știu că stărsitul hotărîtor sosește.

Ministrul bulgar a cerut un credit de 5 milioane lei pentru efectuarea unor mari manevre cu unele din inspecții la începutul primăverii. După cum am aflat în aceste manevre se vor aplica și controla încă odată în mod practic toate învățămintele extrase din bătăliile 1912—1913 cât și din actualul mare război european. Faptul că aceste manevre au fost anunțate în mod oficial și faptul că este cu totul anormal ca asemenea manevre să se facă primăvara au îndemnat pe unii miniștri străini să ceară lămuriri dlui Radoslavoff. Acesta a răspuns că manevrele sunt o chestie internă a Bulgariei care nu vrea să provoace pe nimeni ci, dincontră, să stea în cele mai bune raporturi cu statele vecine. Zilele acestea s'au chemat la exerciții de o lună toți ofițerii de rezervă, iar pentru 15 Februarie soldații rezervați din contingentul 1904, adică după eliberarea actualelor contingente, cari se vor elibera săptămîna asta.

(Sf.)

AZOF.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — În Polonia Rusească și în Galiția occidentală a fost ieri liniște în linia de bătaie.

În Carpați s'au dat lupte în unele sectoare. Situația nu s'a schimbat.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Spre sud dela Ypern le-am pricinuit Englezilor prin focul nostru pierderi însemnate.

Pe înălțimea Loretto am respins ieri noapte, în pozițiunea, care am luat-o dela Francezi, un atac al dușmanului.

În Champagne spre nord dela Demonis Francezii au continuat să ne atace ieri și azi noapte. Am respins toate atacurile și ne-am menținut pozițiunile.

Atacurile dușmanului, făcute împotriva noastră la Vasquassi (spre ost dela Argonne) și la pădurea Consenvive (spre ost dela Maas) au eșuat.

Toate încercările dușmanului de a recuceri regiunea Badenvillerului au fost zădărnice. Atacul Francezilor făcut ieri și azi cu forțe însemnate înșirate treptat împotriva înălțimii ce se găsește spre nordost dela Celles, s'a prăbușit având ei

mari pierderi. Mai multe atacuri făcute noaptea de către dușman au fost deasemenea fără rezultat. În fața pozițiilor noastre se găsesc peste 1000 morți.

Pe câmpul de război din ost, situația în jur de Grodno nu s'a schimbat. Atacurile Rușilor le-am respins sângeros.

Atacurile Rușilor făcute cu mari pierderi spre nordost și nord dela Lomza au eșuat. Din prima și a doua divizie de gardă din front am făcut numeroși prizonieri.

Spre apus dela Vistula nu e nici o schimbare.

Câteva atacuri ale Rușilor făcute împotriva noastră spre ost dela Plock n'au reușit.

Un atac puternic al dușmanului făcut noaptea spre ost dela Skierniewice a eșuat deplin.

Deciderea luptei dela Stanislau e iminentă.

Berlin. — Corespondentul de pe câmpul de război al ziarului „Berliner Tagblatt”, Adel Leonhard scrie dela cartierul austro-ungar:

Situația luptelor din Carpați e următoarea: Rușii, evacuând Bucovina, au trimis ajutoare la Noua Suliță, pentru ca să împedecă înaintarea trupelor austro-ungare spre hotarul României. Într'această armată austro-ungară și-a asigurat Cernăuțul și valea Prutului cu Sniatyn și Kolomea. În aceeași vreme alte trupe ale noastre pornind ofensiva prin pasul Iablonica am ajuns în fața Stanislaului. Deși Rușii au părăsit pozițiunile din fața orașului, aceasta n'a avut un caracter decisiv. Pentru oraș se dau lupte desperate și Rușii au concentrat rezerve considerabile. Pentru contrabalansarea acestora noi am așezat artileria grea pe munții din apropiere.

În Apus: la pasul Wyskow, unde Rușii au concentrat noi forțe, trupele noastre au pornit ofensiva.

În Carpații de mijloc trupele germane au avut succese excelente față de Ruși. La strâmtoarea Ujoc au pornit ofensiva deasemenea trupele austro-ungare.

Piloții ruși, cari folosesc biplane au aruncat mai multe bombe asupra Przemyśl-ului și au încercat cu mitralierele montate pe aparatele de sburat să împedecă posta aeriană cu Przemyślul. Bombele n'au făcut nici o pagubă, posta aeriană își face cursurile regulat ca și mai înainte. Piloții ruși operează nu numai la Przemyśl, ci și pe întreg frontul din Carpați, dar fără nici un succes.

Frontul nostru înclină puțin la pasul Lupkow pe teritor ungar. Înălțimile dela Alsó-Pagony, sunt de ambele părți încă în posesiunea Rușilor, dar la Koniezna suntem deja noi stăpâni pe graniță și de aci frontul nostru se întinde în Galiția occidentală. Linia Musnya—Floriska—Grybow e în posesiunea trupelor noastre și toate încercările Rușilor de a sparge la Grybow această linie, au eșuat.

Dreadnoughturi submarine.

Stockholm. — „Aftonbladet” din Göteborg e informat din Londra, că marinarii de pe un vapor norvegian sosit la Bergen, au declarat că Angliei sau Germaniei i-a reușit să construiască faimoasele submarine-monstri, anunțate. Marinarii au observat în Marea Nordică un submarin a cărui lungime, după părerea lor, e de 300 picioare. Submarinul n'a oprit vaporul norvegian.

Lupta în viscolul de zăpadă.

Viena. — Corespondentul de pe câmpul de război al lui „Neue Freie Presse” scrie: Situația generală în Carpați nu s'a schimbat de ieri. În regiunea ce se întinde dela Ujoc până la Wyskow vehemența luptei s'a potențat. Trupele noastre cu toate atacurile viguroase și repetate cu îndârjire ale Rușilor, au câștigat unele avantagii considerabile și apără cu tărie importante puncte de razim ale terenului. Rușii încearcă să ne zădărnicească ofensiva prin contraatacuri desperate și în scopul acesta se folosesc mai cu seamă de întunecul nopții și de viscolele cu zăpadă, pentru ca să se poată apropia de pozițiunile noastre. Toate atacurile rusești se prăbușesc însă în focul nostru.

Berlin. — Amiralitatea engleză anunță că submarinul german „U. 8” a fost cufundat ieri în apropiere de Dover de un torpilor englez. Echipajul submarinului a fost salvat. *Behnke*, locțiitorul șefului statului-major al marinei de războiu germane.

Diferite.

— Se anunță din Viena: Conte Ștefan Tisza a sosit ieri după amiază la Viena. Primul-ministru ungar a conferit timp mai îndelungat cu primul-ministru austriac contele Sturgh și ministrul comun de finanțe Koerber. Seara contele Tisza a plecat îndărăpt la Budapesta.

— Toți supușii ruși, din străinătate au fost provocați, ca să se prezinte mai târziu până la 11 Martie, la cel mai apropiat consulat rusec. Se crede că Rusia vrea să cheme sub arme și cele din urmă rezerve ce le mai are.

— Regele Belgiei, Albert, a iscălit un decret prin care sunt chemați sub arme toți Belgienii neînsurați de 18—25 de ani.

Chestiunea Dardanelelor și vilttoarea atitudine a Bulgariei.

București. — Din Sofia se telegrafiază ziarului „Viitorul” de către corespondentul său special, că în cercurile politice de acolo se afirmă că în curând se va face o schimbare de regim în Bulgaria. Chestiunea Dardanelelor joacă un rol hotărâtor în vilttoarea atitudine a Bulgariei. A produs o mare impresie la Sofia căderea forturilor exterioare ale Dardanelelor și puțină rezistență a Turcilor. Partidele din opoziție vor începe o campanie de răsturnare împotriva guvernului, care se spune că este prea mult angajat în politica externă.

Comunicat oficial sârbesc.

Niș. — Generalul Araccici, comandantul unui corp de armată, a murit ieri. Doctorul Nicolaevici, fost medic al regelui Petru, a murit. Albanzii au încercat în 12 Februarie, un atac pe cursul superior al Drinei, pe teritoriul sârbesc. Năvălitorii nu au putut pătrunde adânc pe teritoriul nostru deoarece au fost renece goniti de trupele noastre. Pierderile noastre sunt neînsemnate. (Biroul presei sârbești).

Decorarea lui Enver Pașa.

Fraktur. — Din Constantinopol se află că împăratul Wilhelm a conferit ministrului de războiu Enver pașa Crucea de fer. Enver a mulțumit cu o telegramă călduroasă.

Comunicat oficial rusesc.

Petrograd. — În cursul zilei de 26 n., Germanii par a fi trecut la ofensivă pe mai tot frontul. Pe stânga Niemenului pe drumurile spre Symno și Sorey, au avut loc acțiuni datorite înaintării avangardelor noastre. La N de Grodno lupta s'a mărginit la un foc intens în contra inamicului. La satul Șarnevo, un batalion german cu săpători, a înaintat spre valea Bobruului. Artileria noastră așteptând momentul când o parte a coloanei trecuse pe țărmul nostru, a nimicit-o (?) Germanii supraviețuitori, 5 ofițeri și câteva zeci de soldați, au fost făcuți prizonieri.

Artileria dela Ossowiecz combate cu succes bateriile grele inamice compuse din obuziere de 11—12 degete.

Ofensiva noastră la Prasnîs e urmată cu energie. Am reluat orașul Prasnîs pe care Germanii îl luaseră provizoriu.

Retragerea Germanilor se întinde; frontul se lărgeste mereu, luând pe alocurea caracterul unei fugi desordonate (?) Numărul stabilit al prizonierilor e de 40 ofițeri și 3600 soldați; prizonierii continuă a sosi în cantități considerabile. Cavaleria noastră contribuie la urmărirea Germanilor în retragere.

Pe stânga Vistulei, pe Dunajetz și în Carpați, nici o schimbare.

În Galiția de est, în regiunea Roznatoff, am respins atacurile crâncene ale Austriacilor și am făcut ziua trecută 19 ofițeri și 1593 soldați prizonieri. Am luat 5 mitraliere.

Comunicat oficial francez.

Paris. — Comunicatul din 14 Febr.: În ducele de lângă Lombartzyde, o patrulă franceză a luat în stăpânire o tranșee germană, a ucis pe ocupanți și le-a luat o mitralieră.

În Champagne progresele noastre de Vineri seara la nord de Mesnil le Hurlus ne-au făcut stăpâni pe 500 metri de tranșee germane, unde am făcut vre-o sută de prizonieri, am luat 2 mitraliere și un tun revolver. Atacul a fost dus în mod strălucit cu baioneta. Un puternic contraatac german fu respins în noaptea de 26—27.

Pe ziua de Sâmbătă am realizat noi progrese la vest de Perthes și la nord de Beau-séjour.

În Lorena la Nouveville, lângă pădurea Parroy, un atac german a fost respins.

Spania își mărește flota.

Viena. — „Le Temps” află din Madrid: Camera spaniolă a adoptat un proiect de lege privitor la construirea a 4 crucișătoare, 6 contra-torpiloare, 28 submarine, 3 canoniere și 18 cirasate pentru paza coastelor cum și privitor la cumpărarea de munitii și material de construcție în santierele Ferrol și Cartagena. Creditele repartizate pe 6 ani, se urcă la 275 milioane pesetas.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 6 Martie n. 1915.

Constatări noi.

— Nu mai sunt criminali. —

Una din grijile societăților și o problemă asupra căreia s'au anemiat studiind-o atâți savanți, penaliști, psihologi, sociologi, medici alieniști, juriști și staticieni, era chestiunea penibilă a criminalității crescând. Printr'un raport invers și paradoxal, cu cât o țară era mai înaintată, mai bogată în cultură extensă, cu atât ea era și mai ridicată — trist avantaj! — pe scara țărilor cu criminalitate crescândă. Așa se explică de ce în marile țări, unde există o sinceră filantropie există totuși instituită pedeapsa cu moarte. Vocea lui Victor Hugo în Franța a rămas fără răsunet și aparatul lui Guillot continuă să-și ridice brațele sinistre la Paris lângă Pantheonul evocator și Sorbona înțeleaptă.

Apașii la Paris păstrează o reputație mondială și criminalii din toate marile țări continuă să pună nota de umbră pe tabloul înălțător al culturii.

Dar se pare că războiul actual a curățit lumea de rele, și a fost ca o purificare generală a societăților, căci se constată ca fapt sigur o scădere a criminalității în Franța și mai ales în Paris.

Interesante sunt în această privință următoarele flexiuni ale academicianului francez, cunoscutul scriitor dramatic Alfred Capus:

„Îmi reamintesc că la începutul războiului un înalt magistrat declara: „Este de temut ca să nu avem la Paris, în golul săpat de mobilizare, o eflorescență de mici apași de 14, 15 sau 16 ani, cari vor fi unul din marile pericole ale situațiunei”.

Pesimismul acestui magistrat n'a fost confirmat de experiență. Nici un tânăr tâlhar n'a fost ispitit de a-și face, în asasinat sau violență, un succes răsunător.

Aceasta din pricina că instinctul criminal combinat cu ocaziunea nu este suficient pentru a produce crima. Mai trebuie încă o atmosferă specială și ca o supracălzire prin exemplu, prin bravadă, prin literatura bulevardului exterior, în care acest instinct să poată suferi o cultură intensivă. Atunci, la un moment dat, întreaga electricitate răspândită se concentrează pe un individ care-i servă dreptul pol, și schinteia, adică crima, țîșnește între societate și el.

Iată ceea ce războiul a suprimat provizoriu la Paris: de-o parte mediul în care răufăcătorul se surescitează; de altă parte, o stare socială care prin efervescență și desordinea sa, atrage pe răufăcător.

Anarhia de sus provoacă ispita de jos. Iată de ce disciplina severă care domnește azi, în stratele superioare împiedecă în chip natural și fără să fie nevoie de măsuri de rigoare, violență, omorul, asasinatul să ia naștere în stratele de jos.

Este evident că pacea nu se va menține în aceste condițiuni și că vom avea încă crime, „crime frumoase”, cum se zicea înaintea războiului. Dar pot deveni mai

rare dacă vom ști să conservăm puțin disciplina actuală, și ordinea prezentă; dacă vom împiedeca, într-o mai mare măsură decât altădată, ca icoana tulburătoare a viiului să robească capetele tinere”.

Constatăriile acestea sunt foarte interesante. Prin ele s'a putut ajunge la o concluzie cu aplicațiuni practice, și anume că, criminalitatea nu este un efect cum se susține de unii, al eredității, cât al mediului ambiant și că printr'o purificare a acestui mediu se înlătură și prilejurile cari dedeau naștere la gesturi criminale.

A trebuit să fie astfel asasinatul în masă, pentru a se face dovada că cel individual este un efect al desordinii sociale și al unei sugestii generale.

Ce păcat că această lecție o plătim cu mult aur, și cu mult sânge!

VI.

Dela banchetul Convorbirilor literare, care s'a ținut Sâmbătă seara la București din prilejul sărbătoririi intrării în cel de-al 50-lea an al existenței acestei importante reviste s'a trimis d-lui Titu Maiorescu care se află actualmente la București următoarea telegramă:

„Colaboratorii „Convorbirilor”, bătrâni și tineri, întruniți la banchetul anual, își aduc aminte că măme, 15 Februarie, Titu Maiorescu împlinește 75 ani. Cu inima caldă și cu credința în viitor ei urează viață lungă părintelui literaturii române și bărbatului de stat care a mărit pământul țării românești.

Duiliu Zamfirescu, Al. G. Florescu și I. Bianu.

Dr. Rakowsky — redivivus. Cetim în „Mișcare” din Iași:

„Șeful sindicaliștilor noștri dispăruse pentru câțiva timp. Dar tăcerea care s'a făcut în jurul numelui său îl apăsa, căci iată că apare în fața opiniei publice c'un articol într'un ziar din Milano.

Opiniile dlui Rakowsky asupra politicii generale, ca și aprecierile incidentelor și evenimentelor din ultimul timp în România — importă puțin. Dar este sigur că acest Român, de-o ciudată speță, depreciază intenționat forțele morale și fizice ale României, contestându-i posibilitatea unui mare efort de abnegație patriotică. Calomniază astfel, în mod odios, țara pe care o revendică drept o patrie scumpă; și părea că-i onorat că-i aparține.

Pare astăzi că a căutat să dobândească calitatea de Român ca să poată calomnia România cu mai puține riscuri.

Acțiunea acestui om este urită și lasă; nu trebuie însă să ne alarmăm; străinătatea posedă alte surse de informații asupra noastră, decât infamiile unui Rakowsky. Este de ajuns să le denunțăm disprețului public.

Totuș putem trage un învățământ din această aventură. Partidele de guvernământ greșesc, — cedând cerințelor momentului, de ordin electoral sau altfel, — când dau mâna, chiar în mod trecător cu elementele din cateogria lui Rakowsky. Ele trebuie să evite astfel de contacte compromițătoare. Dacă am fi urmat această regulă, Rakowsky n'ar putea acum să se prevaleze de naționalitatea română pentru a ponegri pe Români.

Dorim ca acest exemplu să servească de învățatură pentru viitor”.

Escrocheria criminală a unei societăți culturale maghiare. Detaliurile, pe cari le aduce ziarul „Az Est” asupra „operei de binefacere” a „Asociațiunii culturale maghiare de pe Alföld” nu servesc de loc spre înfrumusețarea numelui acestei „Asociațiuni culturale”.

După cum scrie acum ziarul „Az Est” câteva din bănuielele, ce se iviseră asupra acestei societăți s'au adevărit grație procedurii energice a prefectului de poliție Boda și al funcționarilor săi. Căci s'au aflat o mulțime de neglijențe și iregularități, cari toate au costat apoi parale, paralele incuse din darul publicului mare de a alina lacrimile de lipsă și suferință ale... sârmanilor agenți ai acestei societăți, deghizați în sârmanii orfani ai celor mobilizați. Căci acești sârmani agenți au vândut peste 100.000 lozuri á 1 coroană. Secția de filantropie a acestei societăți dispune însă de o avere nedefraudată de 12.000 cor., iar 84.000, zi: optzeci și patru de mii de coroane au dispărut în infinitul inimei largi și iubitoare a sârmanilor agenți ori — mai ști — poate în infinitul fundului buzunarelor dela nobililor pantaloni... Ce o fi, ce n'o fi, destul, că — parale nu-s.

Aceste optzeci și patru de mii de coroane lipsesc numai din sumele adunate din vânzarea

lozurilor. Cât s'a încurs pentru timbre nu s'a putut constata încă.

E interesant acum felul, cum s'a procedat la colectarea sumelor fabuloase: „Asociațiunea cultura maghiară de pe Alföld” înființând o secție de filantropie sub conducerea vicepreședintelui *Hencz Károly* și a prim-secretarului Dr. *Gönczy Elemér* a dat această secție în chirie lui *Rona Lajos*. Acesta apoi și-a angajat de primi agenți pe *Gönczy József*, căruia i-a dat 36 de procente, și pe *Hencz Béla*, căruia i-a dat apoi 28 de procente din „venitul curat” al afacerii-gheseft, care mergea strună — pe spatele onoratiului public.

Dealtcum cercetările continuă.

Bancnote false austro-ungare. Din București se anunță: S'a constatat că în momentul de față circulă falsificate, reușite bine bilete de una sută coroane austriace. Semnele, însă, după care aceste bilete false pot fi cunoscute sunt:

1) Sus în colțul stâng, lipsește la cuvântul „Bank” accentul pe a. 2) Literale sunt mai subțiri și înconjurare de margini albe mai tari decât bilete originale. 3) Numărul 100 sub capul de femeie și ornamentele din prejur nu sunt destul de fin executate. 4) Falsificatele sunt făcute din 2 foi de hârtie subțire lipite și prezintă uneori, mai ales când sunt puține uzate umflături parțiale. 5) De asemenea biletele sunt unsuroase la pipăit.

Cum, în momentul de față circulă în țară o mulțime de bilete străine și mai ales austro-ungare, e bine ca omul să ia în seamă cele de mai sus.

Generali români colegi cu generalul Pau. Din București se anunță: Vineri printre invitații dlui Take Ionescu la banchetul dat de dsa în onoarea generalului Pau se afla și un veteran român care a luat parte la războiul franco-german din 1870 și care a fost primit cu multă căldură de d. general Pau. E vorba de d. general *Șaguna* care a făcut studii în Franța intrând în școala de stat major la 1869 și făcând parte din promoția dela Saint-Cyr a generalului Pau. Șef de promoție era generalul de Langle de Carry comandantul unei armate care s'a distins în lupta de pe Marna. Generalul Pau a fost rănit în lupta dela Fröschwiller. După războiul venea des la școala de stat major pentru ași vedea camarazii de promoție printre cari se afla încă un român, generalul *Gigartu*. Acești doi ofițeri români, generalii *Șaguna* și *Gigartu*, sunt astfel colegii de școală și de război cu generalul Pau.

„De aș mai putea-o face încă odată!” Un episod interesant povestește corespondentul ziarului „Az Est” din lagărul arhiducelui Iosif. Numitul ziar scrie între altele:

„În fundătură, după un mic deal, se adună flăcări bateriei. Arhiducele va decora pe un artilerist „valah”.

Mai acum câteva zile un tun a ajuns în primejdie de-a fi capturat de către Ruși și artileristii i-au ascuns râteaza pentru că dacă ar cădea în mâinile dușmanului acesta s'ar putea folosi tunul. Tunul l'au scăpat, dar acum n'avea râtează, atunci artileristul se ia și se duce noaptea primejduindu-și, viața trecând prin tranșeele rusești până la locul, unde a știut el că fusese râteaza îngropată. A desgropat-o apoi și a adus-o. Pentru vitejia aceasta îi va prinde acum însuș arhiducele medalia pe piept. Flăcări bateriei se așează în poziția regulamentară de „habt'ach” înainte e valahul mic și brun. Arhiducele îi predă distincția ținându-i o vorbire.

Artileristul valah ascultă emoționat discursul, din care nu înțelege nici o vorbă. I-l tălmăcesc apoi pe românește, la ce dânsul răspunde:

— „De-ași mai putea face încă odată un astfel de lucru”.

† **Simeon Zevoian**, preot gr. ort. român în Teliuc a decedat ieri, Joi la orele 3 dimineața în a 10-lea an al preoției și a fericitei sale căsătorii în etate de 36 ani. Rămășițele pământești ale defunctului se vor așeza spre odihna de veci Duminecă în 7 l. c. la orele 3 p. m. în cimiterul gr. or. român din Teliuc.

Pe defunctul îl deplâng: Valeria Zevoian n.

Glodean ca soție, Virgil și Cornelia Zevoian ca fiu și fiică, Petru Zevoian și soția Savia ca părinți, Terezia Zevoian m. Turcean ca soră, Vasile Glodean preot și soția Raveca ca socrii, George Turcean preot, Teodor Glodean teolog, Eleonore Godean m. Florea, Marioara Glodean, Sabîn Glodean, Basile Glodean, Basile Florea ca cumnați și cumnate. Lucreția Turcean, Remus Florea, Silvia Florea nepot și nepoate.

Generali reținuți în serviciu. După cum se anunță din București în ministerul de război român a depus un proiect de lege pentru menținerea în activitate de serviciu, pe timp încă de un an, a generalilor cari trebuiau să iasă la pensie anul acesta, pentru atingerea limitei de vârstă. Urgența a fost cerută și adoptată.

Noui descoperiri arhiologice importante au fost făcute în Dobrogea.

La capătul orașului și în orașul Mangalia chiar, au fost descoperite morminte, pietre funerare, sarcofage și ziduri, datând din epoca greco-romană.

Sub directorul Muzeului național de arhitectură se află la fața locului, împreună cu câțiva profesori.

S'a putut descifra un mare număr de inscripțiuni. Una dintre ele astfel concepută: „Gajus, am trăit 60 ani și am clădit acest monument pentru mine însumi. Pacea fie cu tine, Oh! trecătorule”.

Explozibile într-o mănăstire franceză din Brussa. Se anunță din Constantinopol: Valiul din Brussa anunță că s'a descoperit acolo la școala călugărilor francezi arme și o bombă de dinamită apoi 19 pachete de dinamită și fitiluri, toate ascunse acolo.

Vitejia soldaților români. — Locotenentul Gheorghe Rimbaș. Reținem din ziarul „Az Ujság” din Budapesta următoarele știri:

„În 7 Nov. batalionul de sub comandamentul căpitanului Ott, al regimentului de infanterie 63 din Bistrița, a primit ordniul să acopere noua grupare a brigadei. În scopul acesta batalionul trebuia să ocupe o înălțime, dușmanul însă a fost mai sprinten ocupând înălțimea cu puteri covârșitoare și cu trei secții de mitraliere. De aci Rușii au trimis un foc distrugător asupra batalionului nostru, care în total avea numai o secție de mitraliere.

Batalionul ajunsese astfel în o situație din cele mai critice. Atunci locotenentul *Gheorghe Rimbaș*, comandantul secției de mitraliere a descoperit o alvie în o parte a înălțimii. Lute luă hotărârea de a așeza secția în locul acesta, de unde putu să atace pe Ruși dela spate, fără să poată fi văzut de aceștia. Cu o mitralieră opera însuș, trimițând un foc infernal asupra pozițiilor rusești. Batalionul nostru a reușit să pună stăpânire pe înălțime, unde îndată s'a întărit cu șanțuri, căci Rușii, primind întăriri, numai decât porniră să recucerească pozițiile pierdute. Atacul lor însă a fost respins iarăș de focul mitralierelor ascunse în alvie, — lăsând Rușii numeroși morți și răniți pe teren. Un al treilea atac al Rușilor a avut acelaș rezultat. Cincioi ceasuri — dela orele 1 până la 6 seara — a durat lupta aceasta exasperată. În tot timpul luptei locotenentul *Rimbaș* a stat în apa repede și rece ca ghiata, până la genunchi, mânuind aproape înghețat de jumătate, mitraliera din care a tras 11 mii de focuri asupra dușmanului. Pentru aceasta bravură eroul locotenent a fost decorat cu crucea pentru merite militare, cu decorația de război. Aceasta este deja a doua distincție în actualul război a locotenentului *Gheorghe Rimbaș*.”

Amnestierea lui Maxim Gorki. Maxim Gorki, reîntorcându-se acum un an din Italia în Rusia, deoarece în urma amnestiei date de țară cu prilejul festivităților iubire a dinastiei Romanow, încetase ordinul de arestare împotriva lui, a fost pus după reîntoarcere sub acuză pentru blasfemie, care ar fi comis-o prin publicarea novejalei sale „Mama”. Amnestia nu privea decât aceste călcări a legilor rusești. Gorki n'a fost deocamdată arestat, ci i s'a redus libertatea numai fiind pus sub supraveghiere polițienească permanentă. Isbucnind războiul, după cum au anunțat ziarele franceze, Gorki s'a în-

rolat ca voluntar în armata rusească. Procedura împotriva lui, după cum anunță ziarele rusești, a fost acum definitiv sistată.

Instiintarea cucuruzului de vândut pentru armată. Cu abatere dela circularul ministerial din 15 Februarie n. c. nr. 6080, prin care comisiunea economică regnicolă (a țării) a fost împuternicită a cumpăra cucuruzul dela acei proprietari, cari dispun de prisoase (preste trebuințele lor) de cucuruz și pe care erau îndatorati să-l instiinteze la primăriile comunale până la 1 Martie n. c. — Înaltul minister de agricultură, prin telegrama sa urgentă nr. 8159 Prez., ne vesteste, că a dat o nouă împuternicire comisiunii, ca să cumpere cu prețurile excepționale și cucuruzul, pe care producții (economii) îl vor instiinta până la 15 Martie n. c.

Spre știre amintim, că pentru maza metrică de cucuruz numit maseaua calului se plătește 27 coroane, pentru mm. de cucuruz cinquantin-florentin, putyi și pentru cucuruzul cu bonul alb rotund 30 cor. de mm. Cucuruzul trebuie să fie uscat, bine cernut și pus în sacii ce se dau în acest scop. Prețul se plătește îndată la luarea lui în primire. Dacă cucuruzul se ia în primire în cursul lunii Aprilie sau Maiu, pe lângă prețul cucuruzului obișnuit și cel numit maseaua calului, se mai plătește un adaos de câte 1 cor. la mm., pe lună iar la celelalte soiuri câte 50 bani.

Cucuruzul ce nu se va instiinta, se va rechi-ziționa (cumpăra) și fără voia proprietarului și se va plăti nu cu prețul de sus, ci cu prețul stabilit de autorități.

Punem la inima celor îndrept aceste orândueli. Sibiu, 2 Martie n. 1915.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu. Pant. Lucuța, prez. Vict. Tordășianu, secretar.

Ultima oră.

FLOTA AUSTRO-UNGARĂ BOMBARDEAZĂ ANTIVARI.

Viena. — Ziarele vieneze anunță din Roma: 5 vase de război din flota austro-ungară au intrat în portul Antivari, bombardând cu succes portul și orașul. Jumătate din oraș a fost dărâmat. Mulți soldați și cetățeni au murit, iar mulți au fost îngropați sub ruinele caselor. Paguba materială e foarte mare. Un granat a nimerit yachtul regelui Nichita.

VISCOLELE FAC IMPOSIBILE LUPTLE IN CARPATI.

Budapesta. — Corespondenții de război anunță dela cartierul presei: Visocolele furioase din Carpați împiedecă orice operațiune de război.

ANTANTA TRANSPORTĂ TRUPE LA DARDANELE.

Milano. — Marți au plecat din Marseilles 14 vapoare luând drumul spre Dardanele și pe cari erau imbarcați 20 mii soldați.

ENGLEZII OPRESC PE MARE UN VAPOR OLANDEZ.

Amsterdam. — Englezii au oprit un vapor al liniei Olanda—America și l-au dus la Gravesend.

CONVOCAREA CAMEREI UNGARE.

Budapesta. — Camera ungară va fi convocată pe jumătatea lui Aprilie pentru o scurtă sesiune, în care se va discuta bugetul.

AUDIENȚA CONTELUI TISZA IN PREZENTA MOSTENITORULUI

Viena. — Mostenitorul arhiducele Carol Francisc Iosif a fost ieri în audiență la M. Sa monarhul. În cursul acestei audiențe monarhul l'a primit în audiență și pe contele Tisza. După audiență mostenitorul s'a dus împreună cu primul-ministru ungar în ministerul de externe.

Kenjiro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de P. Robescu.

(Urmare)

(9)

V.

In casa generalului.

Intr-o Sâmbătă după prânz, cam pe la jumătatea lui lunie, pe când castanii înșirați în fața unei case frumoase din cartierul Akasaka din Tokyo își deschideau florile în razele calde ale soarelui, viconteles Kataoka, generalul, stătu în fața biroului său. Era un bărbat cam de cincizeci de ani, cu fruntea puțin cam pleșuvă, cu părul cărunt și de o corpolență așa de mare, că cel mai voinic cal arab, cu greu ar fi putut să ducă greutatea corpului lui. D'asupra umerilor patrute, gâtul deabia i se vedea, iar bărbia îi atinge pieptul. Fața uriașului acestuia era bronzată de soare, buzele roșii și cărnoase, barba rară, spâncenele subțiri. Ochii însă, mici ca ochii de elefant, aveau o expresie de mare bunătate și împreună cu surâsul vecinic ce-l avea pe buze, dădeau firei sale un aer de ironie.

Cu câțiva ani mai nainte, pe când generalul era la vânătoare în munți, a bătut la ușa unei bătrâne ce locuia într-o colibă, și a cerut adăpost. Cum nu era îmbrăcat în uniformă, bătrâna se uită lung la dânsul, și-i zise:

— Doamne, ce gros ești... Mă prinz că ai ucis o mulțime de vânat.

Generalul, surâzând cu bunătate, îi răspunse:

— Mai nimic!

— Greu să te poți hrăni din ceia ce vânezi. Ascultă mai bine un sfat: du-te de muncește cu brațele și cum ești voinic, o să câștigi chiar cincizeci de yen...

— Pe lună?

— Cum pe lună? Pe an! Gândește-te bine, și când te vei hotărî, vino la mine, că-ți dau de lucru.

— Nu zici rău... Cine știe? Poate că vreo dată, o să viu la d-ta, să-ți cer un sfat...

— Poftim, poftim... Păcat să fii așa de voinic, și să fii vânător.

Întâmplarea aceasta hazlie, generalul o povestea dese ori, și într'adevăr, cine îl vedea, fără să-l cunoască, se gândea la fel cu femeia din pădure; dar cine îl cunoștea ca soldat plin de energie, se bizuia pe el, cum te bizui în țaria zidurilor unei cetăți. Corpul său mare, care se vedea peste capetele celorlalți, mintea sa senină și ascuțită, oțelea curajul soldaților, așa că nici unul, nu ar fi tremurat în fața primejdiei.

In odaia generalului, pe birou, era un vas albastru, în care erau doi bambu. Pe peretele din fund, erau două tablouri:

Impăratul și Impărăteasa; sub ele, erau două autografe ale celebrului om politic, mareșalul Nanshu. Unul zicea: „fii iertător”. In odaie, mai erau dulapuri cu cărți; iar pe brăul căminului erau mai multe fotografii de japonezi și de străini, mai toți în uniformă militară.

Perdelele de culoare verde deschis erau trase la o parte și cele șase ferestre ce dau spre miazăzi și spre răsărit, erau deschise. Privirea, după ce trecea peste strada Tanimaki, plină de lume, se oprea pe coasta verde a dealului Reinau, pe care se vedea turnul ascuțit al castelului Atago. Spre miazăzi se vedea o grădină plină cu castani înfloriți și în mijlocul castanilor se vedea un plop mândru ca o sulită de argint, din curtea sfântului templu Hikawa.

Văzut prin ferestrele largi deschise, cerul vioriu al verei începute părea o pânză de mătase albastră. Ici colo, printre frunzele verzi se vedeau florile castanilor, iar cele ce erau mai în vârfuri, se desemnau clar pe fondul lucitor al cerului. O ramură înflorită intrase pe o fereastră, în cameră, și lumina ce bătea în ele, se refrângea înăuntru în culori de smarald, de safir, de chililbar auriu.

Vântul aduse un parfum dulce, iar frunzele mișcate de el, pătau cu umbrele lor paginele

cărții ce cetea generalul: Condițiunile actuale ale drumului de fier siberian. Respirând adânc, generalul închise o clipă ochii săi mici, apoi îi deschise și se uită iar pe carte. In depărtare se auzi un sgomot de roți, și când se stinse, liniștea adâncă a după-amiazi de vară, se lăsă iar peste toată casa. Ca și cum ar fi așteptat la pândă, apărură atunci doi ștengari: pe ușa întredeschisă se văzură două capete, pe urmă se retraseră, și se auzi un râs înfundat. Unui din ștengari era un băiețel cam de opt ani, îmbrăcat ca un marinier, cellalt era o fetiță mai mică, cu părul despletit, și îmbrăcată într-o rochie cutată și vârgată cu alb și cu roșu, strânsă cu o centură naltă roșie purpurie.

Dâșii se codiră câteva clipe, pe urmă, ca și cum ar fi așteptat prea mult, deschiseră ușa, năvăliră în cameră și sărind peste o grămadă de jurnale ce era pe jos, alergară pe fotoliul generalului și i se agătară de genunchi: marinarul de genunchiul drept, fetița de cel stâng.

— Tată!

— Ah!... ați isprăvit lecția? — zise generalul surâzând, mângâind capul fetiței și al marinărului cu mâinile sale mari; — cum merge matematica?

— La aritmetică am avut un A.

— Tăticule, ascultă-mă întâi pe mine... profesoara mi-a spus că eu brodez foarte frumos... Uită-te — și fetița scoase lucrul din ghiozdan și-l întinse pe genunchii generalului.

— Ah!... foarte, foarte frumos.

— La cetire am avut un B și la scris un C. Inșă, când să eșim din școală, Minamaki, prietina mea cea mai bună, m'a bătut... și acum sunt foarte tristă...

— Draga tati, numai această tristete să o ai în viață!... Și marinărul?... Ce ați cetit azi? Copilul răspunse cu ochii scânteietori:

— Am cetit istoria lui Masațura, eroul care a murit în război, la vârsta de douăzeci și cinci de ani. Spune, tată, când erai și tu ca mine, îți era tot așa de drag Masațura cum ne este acum nouă? Dacă ai ști cât îl iubim!... Tată, cine a fost mai mare, Masațura sau Napoleon?

— Amândoi au fost mari.

— Tată eu iubesc pe Masațura, dar îmi place mai bine marina. Tu în armata de uscat... eu în armata de mare... Nu este așa că este frumos?

(Va urma)

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Dumitru Fleșariu, Rojonda. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Martie a. c.

Iosif Lozici, Telkibánya. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Mai a. c.

Am primit în abonament dela următorii: Augustin Perutiu Bileca 2.40 cor.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

CONTABIL DE BANCĂ

cu practică de 5 ani, vărsat în afaceri de dare și cartea fonduară, corespondent în limbile române, germane și maghiară caută post cu condiții modeste. Este eliberat de militie și în caz de lipsă dispune și de cautiune. Adresa la administrația ziarului.

(Bu 2371—3)

SALON -cremă 1 cor. 30 fl.
-pudră 1 " 30 "
-săpun 1 " — "
-manicūr " 65 fl.

Comandele din provincie se expediază zilnic în mod prompt. ::

Farmacia la „St. Francisc”
Budapesta, bulevardul Unirii nr. 65.
(E 2375)

La „Librăria Concordia”

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20

se află de vânzare cărți de rugăciuni, bisericești, literare, populare etc. etc.

»Cantorul bisericesc« sau cuprinsul vecherului, utreniei și liturgiei pe 8 glasuri, împreună cu rânduiala serviciului bisericesc. Aranjat de învățătorul George Bugigan. Prețul: broșat Cor. 10—, legat în pânză 12—, în piele 14—

Carte de rugăciuni pentru folosul și mângâierea fiecărui creștin. Intocmită de ierodiaconul Damaschin din Stânta Mănaștere Sinaia. Legată 2—

Acaftistul prea sfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni și rugăciuni foarte evlavioase și de folos. Legată în piele neagră aurită 3:50

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni. Legate în piele roșie 3 20

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni Legată în os alb 10—

Patima și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Legată în pânză, aurită 2—
legată —20

Visul Născătoarei de Dumnezeu. Legată Rugăciunile școlărilor și cântări bisericești alese și întocmite de N. Ștef învățător. Prețul —50

Culegere de cântări bisericești legată —30

Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări întocmită pentru trebuințele vieții. Legată simplu Cor. 1— în piele 3 20 Cor. în catifea 5 60

Icoana sufletului Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Legată 1— Cor., legată în catifea 5 60

Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni legată —80

Noul Testament al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos —70

Noul așezământ. Legată 1 20

Epistolia Domnului nostru Isus Hristos Cele 8 glasuri sau Octoiul cel mic. Legat 1 50, 1 60, 2— și 2 40

Noul Testament. Partea întâia. Evangheliile după Mateiu, Marcu, Luca și Ioan, de Arhierul Sofronie Craioveanu 4—

M. Sadoveanu Povestiri din războiu 2—

Thomas Carlyle. Eroii, cultul eroilor și eroicul în istorie. Traducere din limba engleză de C. Antoniadă dr. în filozofie. Prețul 2—

Em. Grigorovitz. »Chipuri și graiuri din Bucovina«. Ilustrațiuni de N. Bran 2 50

Em. Grigorovitz. »Cum a fost odată«. Schițe din Bucovina, cu 84 ilustrațiuni 2 80

Em. Grigorovitz. Schitul Cerebucului 1—

Dim. Cantemir. »Descrierea Moldovei« 1 90

Gustave Flaubert. »Salambo«. (Roman istoric. Trad. de Ludovic Daus 2—

M. Sadoveanu. »Amintirile căprului Gheorghita 2—

Victor Eftimiu. »Poemele singurătății« (Poezii) 2—

Alexandru Ciura. Foiletoane 1 60

I. Slavici Poezii 1 50

Ion Creangă. Opere complete. 2—

Ion Pillat. »Eternități de-o clipă. Poezii 2—

Ion Gorun. Lume năcăjită. Povestiri 2—

Guy de Maupassant Povestiri alese. Traduceri de M. Sadoveanu 2—

A. C. Cuza. Naționalitatea în artă. Principii, fapte, concluzii 1 50

Al. Cazaban Ce nu se poate spune 2—

Constanța Hodoș. Martirii 1 50

Jules Payot. Educația Voinței 2—

Guy de Maupassant. Inima noastră. Roman 2—

G. Coșbuc. »Fire de tort«. Poezii 3—

Caton Theodorian. »La masa calicului«. Nuvele și schițe 1 50

Versuri alese. Poezii populare. Poezii de dragoste ș. a. Poezii cătănești. Poezii religioase morale. Adunate de Ioan I. Ciurcu. —60

Doine și strigături din Ardeal de Dr. I. Iarnik și Andrei Bărseanu 130

Balade populare. Din gura poporului bănațean. Culese de Gheorghe Cătană, învățător —60

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) **Petru Benea**, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912	
Vin alb — — — — —	—74 —62
Rizling — — — — —	—76 —64
Roșu de Minis — — — —	160 120
Carbenet — — — — —	140 —

Vinuri vechi și nou din anul 1914.	
Vin alb — — — — —	—52 —42
Rizling — — — — —	—54 —44
Siller — — — — —	—56 —

Rachiri.

Rachiu de treve — — — — 2—
 Rachiu de treve specialitate — 240
 Expediez la dorință în sticle și în cantitate mai mică vin.
 Vinul se expdiază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.
 Vase dau împrumut pe timp de două luni.
 Pentru Calitatea vinului garantez.

Bo 947

Petru Benea
 propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
 In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
 Piața Andrásy, colțul Salacz utca
 Telefon 1059. Telefon 1059.
 (Ca 2270)

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pânură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pânuri și de curățitorie chimică,

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pânură și de mătăsă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparează cu specialitate în croitoria mea specială. — Serisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pânuri și curățitor chimic Szeged.

TELEFON: 994. Prăvălie și stabiliment principal: str. Laudon, nrul 9., colțul pieței Valeria. (Lu 2106) TELEFON: 994.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
 din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

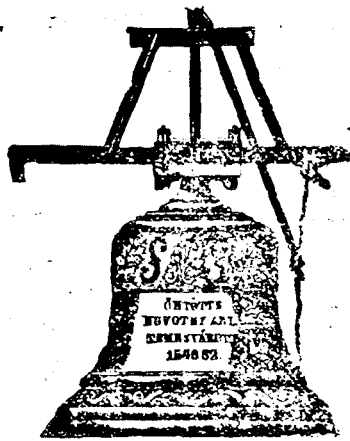

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorii de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GĂURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechi, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curent ilustre trimite gratuit.

Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.

500 cor.

plătesc aceluia care după întrebuințarea
 apei de dinți **BARTILLAS**
 — o sticlă 80 fil. — mai are durere
 de dinți sau miroasă gura. :

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.

:: L. PLAN ::

Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară pronunțat **Apă de dinți Bartilla**; pentru denunțările falsificațiilor plătesc onorar bun. În comunele în cari nu se poate căpăta această apă trimite franco 7 sticle pentru prețul 5 cor. 80 fil.

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent e în general cunoscut, se pregătește în trei țărimi.

No I. prav de stropit pentru copii à cor. —80
 No II. Pudră, albă crem. sau roză à cor. 1—
 No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—
 »Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe cutie și pe capacul cutiei iscălitura »HÖFFER«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate farmaciile din țară și străinătate și dela:

Zentral-**HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
 Versendungsdepot Ungargasse 14.
 (P 1968—50)

„BIHOREANA”

institut de credit și economii societate pe acții în Oradea-mare.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „BIHOREANA”, societate pe acții în Oradea-Mare, conform dispoziției §-ului 19 din statute se invită la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Oradea-Mare la 25 Martie 1915 la orele 10 înainte de amiază în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt următoarele:

1. Alegerea a trei membrii pentru verificarea procesului verbal și alor 3 scrutinători pentru actul de alegere.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul comitetului de reviziune despre examinarea contului anual, a bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stabilirea bilanțului anual și deliberarea asupra împărțirii profitului.

5. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1915.
6. Determinarea scopului spre care este de a se întrebuința suma destinată pentru scopuri de binefacere.
7. Fixarea plății membrilor din direcțiune și comitetul de reviziune.
8. Alegerea alor 5 membri în comitetul de reviziune pe un period de 3 ani.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la următoarele dispoziții d'n statute:

§ 24. Pentru folosirea dreptului de vot se cere, ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiilor sale în cărțile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și cu una zi înainte de aceasta să depună pe lângă revers la direcțiunea institutului, respective la locurile designate de direcțiune, acțiunile sale eventual și dovezile de plenipotență. Acțiunile depuse la locurile designate de direcțiune, se vor lua în considerare numai încât reversul despre depunere, cel mult în ziua premergătoare a adunării generale s'a depus la institut.

În legătură cu dispozițiile §-ului 24 din statute, avem onoarea a notifica, că în ședința plenară direcțională ținută la 27 Februarie 1915 pentru depunerea, respective primirea acțiilor și edarea documentelor despre depunere, s'au designat în acest an, respective au fost rugate, institutele »Albina», »Victoria», »Silvania», »Economul», »Oraviciana», »Patria», »Timișlana», »Drăganul» și Capitlul gr-cat. român din Oradea-mare..

Oradea-mare, 27 Februarie 1915.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

DEBIT

CONTUL BILANȚ

CREDIT

219	Cassa în numărar	42020.54		217	Capital social	1200000.—	
234	Giro Conto la Banca Austro-ungară	34700.48			Din emisiunea a III-a a încurs	523213.10	1723213.10
205	Cassa de păstrare postală	293.41	77014.43	228	Fondul de rezervă	354000.—	
209, 225	Cambii de bancă		4971528.13	39	Fondul special de rezervă	40000.—	
210	Credite hipotecare		545881.—	197	Fondul de pensiune	106000.—	500000.—
195	Imprumuturi hipot. pe amortizare		132456.06	242	Depuneri spre fructificare		2160250.15
288, 244	Credite de cont curent		176292.65	224	Cambii reescomptate		2198887.—
178	Credite pe efecte		14523.—	141	Lombard		91750.—
231	Credite pe obligațiuni cu cavenți		11144.50	102	Imprumuturi hipotecare cedate		102505.98
227	Efecte proprii		642734.10	211	Depozite de cassă		41825.37
133	Imobile		325022.23	130, 173, 183, 199, 216, 229, 230			
154	Mobiliare și recvizite		7108.58	179	Dividende neridicate		3104.90
140, 192, 232, 233, 235	Diverse conturi debitoare		26359.—		Interese tranzitoare anticipate		51690.94
179	Interese plătite înainte		1472.90		Profit transpus din 1913	3962.63	
179	Interese restante		41820.28		Profit net	96166.79	100129.42
			6973356.86				6973356.86

DEBIT

CONTUL PROFITULUI ȘI AL PERDERILOR

CREDIT

54	4% interese la fondul de rezervă	13734.—		208	Profit transpus din 1913	3962.63	
239	Interese de reescompt	124417.35			Interese:		
145	Interese de lombard	4978.06	220, 226		dela cambii de bancă	450781.68	
237	Interese după credite cedate	5220.36	222		„ credite hipotecare	56312.28	
213	Interese după depuneri	102897.74	198		„ credite pe efecte	1764.20	
151	10% dare după interese de depuneri	10289.80	221		„ credite personale	813.57	
241	Salare (funcționari, membri în direcțiune și comitetul de reviziune)	73470.77	240		„ credite de cont curent	13676.72	
218	Spese curante (tipărituri, porto, luminat, încălzit, telefon etc.)	19548.29	196		„ credite pe amortizare	10587.19	533935.64
148	Chirie	5725.84	181		Venitul imobilelor (darea plătită)		15842.82
152	Contribuție	42413.99	174		Interese după efecte proprii (scutite de dare)		20890.05
193	Marce de prezență	2908.—	73		Interese de întârziare ale acționarilor		735.70
245	Descrieri	71419.35	201		Proviziune		1786.13
	Profit transpus din 1913	3962.63					
	Profit net	96166.79	100129.42				
			577152.97				577152.97

Oradea-mare, la 31 Decembrie 1914.

Dr. Coriolan Pap m. p.
director executiv.

Iosif Diamandi m. p.
prim-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Samuil Ciceronescu m. p.
președinte.

Dr. Nicolau Popovici m. p.
vice-președinte.

Vasile Cartiș m. p.

Andrei Horváth m. p.

Romul Marchiș m. p.

Iosif Moldovan m. p.

Aloiziu Nyisztor m. p.

Petru Pántya m. p.

Nicolau Zigre m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Oradea mare, la 26 Februarie 1915.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Petru Popescu m. p.
vice președinte.

Sava Raicu m. p.

Dr. Valeriu Hetco m. p.

Ioan Gerlan m. p.